

PREMIS HABITÀCOLA 2023

In between, els espais de transició interior-exterior dels habitatges

El moviment modern va proposar modificar els tancaments d'edificis i habitatges d'una manera particular, confiant en la disponibilitat de grans quantitats d'energia i en què la tecnologia i la maquinària climatitzarien correctament els edificis. Així, va proposar una revolució tecnològica que anava en contra, en part deliberadament, de la tradició i de les formes tradicionals de la construcció.

Els esdeveniments de les darreres dècades i l'evidència que l'emergència climàtica és un fet incontestable han posat en crisi les solucions constructives tecnològiques dels darrers cent anys i han provocat —d'una manera decidida— la recuperació de tipologies, dispositius i mètodes d'habitar en consonància amb el mateix clima: no confrontant-s'hi, sinó adaptant-s'hi d'una manera intel·ligent.

Aquest és el cas dels tancaments de façana dels habitatges plurifamiliars, en particular els anomenats *balcons* o *galeries*, que, en el fons, han estat captadors de calor i mecanismes de regulació climàtica durant segles, i que els mètodes projectuals i els estils del darrer segle han anat desdibuixant o esborrant del tot.

Aquests elements vidriats, externs a la façana portant de l'edifici (normalment la posterior, relacionada amb els espais més privats) han estat tradicionalment configurats com a petits hivernacles que capten l'escalfor del sol durant el dia, permetent calefactar els habitatges a l'hivern. En canvi, a l'estiu, l'obertura d'aquests elements vidriats permet la ventilació creuada, mentre que un joc d'estors o persianes impedeix l'entrada directa de la llum.

Arran de la pandèmia, de les noves necessitats vinculades a la crisi climàtica i a l'encariment de l'energia, cal que l'arquitectura pugui adaptar-se a aquestes noves funcionalitats.

Per al **Premi Habitàcola 2023**, proposem repensar o redissenyar aquests tipus d'elements per poder-los aplicar a façanes orientades al sud/sud-est/sud-oest, que actuïn com a captadors de calor i, alhora, revisar-ne les propietats formals, més d'acord amb les estètiques i les maneres de viure i projectar del segle XXI.

L'exercici proposat:

Habitatges del Congrés Eucarístic

<https://www.arquitecturacatalana.cat/ca/obres/habitatges-del-congres-eucaristic>

Possibles alternatives:

Proposem com a exercici un cas que ja s'ha plantejat i que se centraria en el conjunt dels habitatges del Congrés Eucarístic de Barcelona, de l'any 1952. Això no obstant, atenent a la diversitat geogràfica de les diferents escoles que poden participar en el concurs, es podrà triar un altre edifici o conjunt, però amb condicionants equivalents a l'exercici proposat, amb un punt de partida similar:

A) Barri o conjunt d'edificis.

B) Any de construcció aproximat entre el 1950 i el 1960 (context posterior a la Guerra Civil, i anterior a la norma CT-79, que obligava a l'ús d'aïllament).

C) Habitatges amb estances de dimensions reduïdes, alçàries lliures baixes i sense balcons o espais exteriors, i amb poques obertures de ventilació/il·luminació i, per tant, amb necessitat d'obrir-se a l'exterior.

D) Millora d'aspectes de confort, comportament tèrmic, sistemes passius, vegetació i usos alternatius al fet d'habitar, etc.